

Koliko koristi nam je donášala nemška zveza do sedaj, je težko zračuniti, — ugibati bi se dalo z ozirom na delovanje narodno-nemške stranke pri nas, oziroma iz Nemške ven podpiranega Schulvereina, dalje iz tega, da se naši državi bolj in bolj nakazuje pot proti izhodno-južni strani. Prihodnjost pa bode pokazala, kedo bode imel korist, kedo škodo pri tej zvezi.

O zadnjem govoru Bismarkovem izrekle so „Novice“ svojo sodbo pred malo dnevi.

Koliko bode vplivala smrt starega cesarja na Nemško unanjo politiko, se že da uginiti, ali, kaj se bode zgodilo, ko umerje po prerokovanji zoravnikov sedanji nemški cesar Friderik, to se danes ne more zračunati, gotovo pa je, da bode o tem odločevala največ volja Bismarkova, ako ostane živ in zdrav.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane — Preuzvišeni biskup J. J. Strossmayer, zahvalil se je Ljubljanskemu županu za telegrafsko čestitko, povodom mašniške petdesetletnice z naslednjim pismom:

Preugledni moj župane!

Hvala Vam na čestitki prilikom moga svečeniškoga jubileja. Bog i Vas obilno blagoslovio i svaku Vam srieću udielio! Na pose pako želim: da u procvatu slavnoga grada Ljubljane i u napriedku pobratimskoga naroda Slovenskoga onu utiehu, zadovoljstvo i veselje doživite, za kojim Vaše plemenito srdce i Vaše zvanje najviše teži. Mene je ovom svečanom sgodom najviše to veselilo, što se je dokazalo, da se svi mi na slavjanskomu jugu kano jedno tielo, s jednom ter istom svetom nakanom i svrhom smatramo i da u bratskoj ljubavi, slozi i jedinstvu zalog naše snage, slobode i budućnosti tražimo. Ta misao crpljena je iz samoga bića božjega i tako odgovara samoj naravi stvari, da ju sviet progoniti i na križ pribiti, ali nikad i nikad umoriti nemože; ona poleg junačkih pobornika prije ali poslie treći dan doživieti i na novi i neumerli život uskrsnuti mora, što nikomu na svietu na štetu i ukor, nego svima na uhar i slavu služiti može. Molim Vas liepo, da ovo u ime moje zahvalnosti i slavnomu gradu Ljubljane i svoj braći slovenskoj izručiti blagoizvolite.

U ostalom s osobitim štovanjem ostajem Vašega preuglednoga Gospostva

prepokorni sluga i prijatelj

J. J. Strossmayer, s r,
biskup.

Djakovo, 22. februvarija 1888.

— O delovanji slovenskih državnih poslancev podajajo nam malo slike razprave naučnega proračuna v budgetnem odseku. — Pri poglavju „srednje šole“ podajali so naučnemu ministerstvu enako zastopniki Čehov: Zeithammer, Matuš, Jahn, kakor zastopnik Poljakov: Hausner in pa zastopnik Slovencev Tonkli jako britka in grenka očitanja. Minister Gautsch

skušal se je večinoma izogniti jedru vprašanj s tem, da je razpravljaj postranske stvari, za katere ga nihče ni vprašal. — Očitanje, tožbe in vprašanje dr. Tonklijeve zadevale so tolikrat zahtevane slovenske paralelke, in s temi v zvezi razpust nižje gimnazije v Kranji. Obstanek te gimnazije v Kranji zagovarjal je z vsestransko temeljitimi razlogi, živo je slikal naravni vtis tega razpusta kot odgovor na zahtevo naroda po novih slovenskih paralelkah. — Minister Gautsch odgovarjal je na prvo vprašanje z neko razpravo o vprašanji, ali je grščina primeren predmet za podučevanje nemščine na slovenskih paralelkah. — Glede Kranjske gimnazije pa je izrekel, da mesto nje hoče ustanoviti v Ljubljani drugo nižjo gimnazijo z lastnim vodstvom, ker Kranjska ni vstrezala namenu razbremenjenja ljubljanske gimnazije, — ker v obče tišče vsi učenci le v glavno mesto ljubljansko. — Dr. Tonkli poprime v drugič besedo rekoč, da mu minister na njegovo vprašanje glede slovenskih paralelk prav za prav ni odgovoril ničesar, temveč se le nekaj izgovarjal. Glede kranjske gimnazije pa je Tonkli ministra v drugič zavrnil rekoč, da je v obče napaka, vse učence kopičiti v enem mestu, ker je to v škodo učenju in izgoji, — vrh tega pa kaže ravno sedajna epidemija v Ljubljani, kolika napaka je to tudi v zdravstvenem in učnem oziru, ako se vsi zavodi kopičijo v enem mestu.

Minister Gautsch glede Kranja ni dalje odgovoril ničesar, glede slovenskih paralelk pa je vendar nekaj razburjeno odgovoril, da se je že prvič jasno izrazil „da si bode učno upravnništvo prizadevalo že letos ustreči željam govornikovem.“ — V teh besedah kaže se vsaj nekaj, — samo čakati je treba, ali bodo dejanja ministrove tudi v soglasji z njegovimi besedami.

— O zdravji gospoda deželnega glavarja grofa Thurna čujemo, da se do sedaj še ni obrnilo na boljše. Pred nekaj časom sklicani so bili v posvetovanje o bolezni njegovi trije zdravniki, ki so bili zelo soglasni o značaju bolezni.

— O stanji zgradbe kamniško-Ljubljanske železnice dohaja nam iz popolnem zanesljivega vira vest, da so v bistvu razprave med konsorcijam in vlado dognane ter da se pričakuje v prav kratkem času podpis dotičnega koncesijskega zapisnika. — Teko sicer še posebej razprave glede skupnega mosta čez Savo pri Črnučah v tem smislu, da bi jeden most služil prometu železničnemu in pa onemu na državni vožni cesti, pa to vprašanje, kakor je pomenljivo v obče, za zgradbo železnice nima neposrednjega pomena, ker je v koncesiji most kakoršen bo potreben za železnico že posebej določen.

— Matice slovenske odbor zboruje danes popoldne ob 5 uri.

— „Slovenski pravnik“ št 3. ima sledečo vsebino: 1. Razsoja o odškodnini v kazenski pravdi. 2. Nekoliko besed o mojem novem prevodu občnega grajanskega zakonika. 3. O novem ustnem skrajšanem postopku.

4. Pravniški razgovori III. 5. Zakodajstvo. 6. Pravo-sodje: a) Od prič poterjene okolnosti, katerih stranka ni trdila, ne vplivajo na razsojo. b) Pritožba zoper odločbo nasodiščevo v malostnem postopku ni dopuščena. c) K razlaganju § 199. lit. a. k. z. 7. Zanimiveje razsodbe v obrano zakona I., II. 8. Listek. 9. Književnost. 10. Drobne vesti. „Slovenski Pravniki“ izhaja prvi dan vsakega mesca ter stane za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. Uredništvo in opravništvo je v Ljubljani, Frančiškanske ulice št. 16.

— Kmetijsko potovalno predavanje ima tajnik c. kr. kmetijske družbe g. Gustav Pirc v nedeljo 18. t. m. popoldne po cerkvenem opravilu v šoli na Ježici in 19. t. m., to je na sv. Jožefa dan, popoldne po cerkvenem opravilu, v šoli v Ribnem pri Bledu.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Smrt nemškega cesarja našla je tudi pri nas mnogostranskih odmevov. V prvi vrsti izrazil je cesar sam svoje sočutje in milovanje knezu Bismarku naravnost, posredno pa tudi osebno nemškemu poslaniku knezu Reuss-u na Dunaju in pa novemu nemškemu cesarju Frideriku. — Zbornica poslancev, katera je imela minuli petek, smrtni dan nemškega cesarja, javno sejo, in predsednik Smolka sam izrekel je takoj po pričetni seji žalovanje in milovanje zbornice potem je v znamenje žalosti predlagal takoj sklep seje.

Milovanje izrekli so enako bodi si osebno, pismeno ali brzojavno vse odličnejše osebe cesarske rodbine in političnih krogov.

Pri pogrebu zastopal bode našega cesarja naš cesarjevič, ki se poda v ta namen v Berolin.

V državnem zboru so, kakor smo že zadnjič omenili, sedaj še vedno bolj pomenljive razprave v budgetnem odseku, kakor one javnih sej.

V zadnjih dveh javnih sejah bila je naj zanimivejša razprava o zakonu odškodovanja katehetov v ljudskih šolah.

Ena vrsta govornikov zagovarjala je pravico državnega zbora, sklepati o tej zadevi, druga branila je pravico deželnih zborov. Zanimiv je bil, kakor smo že v zadnji številki „Novic“ omenili, govor Heinrich-ov. Včeraj odgovarjal je temu govorniku načelnik Nemškega „Schulvereina“ Weitloff, ki je bil pa v svojem govoru tako malo srečen, da mu vkljub različnih v govor pomešanih neslanih šal, — še lastni prištaši niso hoteli dajati tako zaželjenega odobravanja.

Gospodski zbornica zboruj danes in ima med drugim na dnevnem redu poročilo odsekovo o zakonu zaradi odpisavanja zemljiškega davka pri vremenskih nezdah

Glede daljnih razprav deželnega zbora je danes že gotov, da se budgetna razprava ne prične pred veliko nočjo, temveč skoraj gotovo še le v drugi seji po veliki noči. Prva seja po praznikih pa bode dne 6. aprila. —

Pred nekaj časom nastala je govorica, da name-rava cesar odpotovati za nekaj tednov na ptuje. Tej govorici oporekalo se je v časnikih, ki so z vlado v oski zvezi.

Nemška. — Berolin postal je vsled smrti cesarja Viljema minuli petek središče vsega poličnega zanimanja o tem tednu. Po komaj trodnevnom resnem bolehanji umrl je dne 9. t. m. malo da ne 91letni starček Viljem.

Vse se je po tej dogodbi poprašavalo, kako bode vplivala ta dogodba na bolnega nemškega cesarjeviča, ki je po smrti očetovi postal sam cesar nemški. O vtisu naznanila smrti očetovi na bolnega cesarjeviča se poroča, da se je ta novica naznanila pred vsem soprogi cesarjevičevi, po tem zdravnikom, potem pa se je cesarjeviču sprehajajočemu se na vrtu nesel dotični telegram. — Ko cesarjevič bere naslov: „Njegovemu veličanstvu cesarju Frideriku itd. — razumel je takoj vsebino depeše, jo odložil nazaj, se glasno zjokal čez nekaj časa pa vendar odpečati brzojav ter se takoj poda v svojo sobo, kjer ga je tolažila enako potrta soproga. Kasneje pa se je podal na delo in je sprejemal brzojave, odgovarjal in pa razpolagal vse potrebno ali dan.

Odločil se je drugi dan odpotovati v Berolin. Zdravniki izrekli so, da sme potovati, ne da bi se bilo bati posebnih nasledkov. — Dejansko odpotoval je nov nemški cesar v soboto jutro ob 9. uri dopoldne s posebnim vlakom proti Berolinu.

Potovanje proti Berolinu bilo je srečno in sijajno. Še pred prihodom v Genuo pričakoval ga je na postaji laški kralj Humbert, izrekel mu je svoje sočutje, objela sta se srčno in na pozdrav laškega kralja odgovoril je nemški cesar na listeku, ter se spominjal enakega milovanja takrat, ko je umrl laški kralj Viktor Emanuel, oče sedajnega kralja. — Enako pozdravljali so cesarja v Milanu, v Monakovem, v Lipsiji, na državno mejo pa si je cesar naročil svoje državno ministerstvo tam sprejel je v svojem vozu ministre s knezom Bismarkom, s katerem se je dolgo razgovarjal ter ga konečno naprosil v njegovem vozu ostati do Berolina.

Cesar bil je namenjen takoj po prihodu svojem obiskati mrtvega svojega očeta in potem svojo mater, toda, ko se vlak bliža Berolinu začel je silovito sneg nesti, nastala je naenkrat prav Božična zima. To je sililo cesarja, da se je takoj po prihodu v Berolin takoj v vozu s svojo soprogo podal v Charlottenburg.

Soproga cesarjeva, cesarica Viktorija, pa se je kmalu po prihodu podala v cerkev, kamor so oni večer prenesli mrtvega cesarja.

Pogreb cesarjev odločen je na prihodni petek in vdeležili se ga bodo zastopniki vsih evropskih vladarjev deloma vdeležil se bode pogreba tudi cesar sam, v kolikor mu bode to dopustilo zdravje njegovo.

Zoper dosedanjo navado razglasil je takoj v ponedeljek nov nemški cesar manifest: „do svojega ljudstva“ in pa pisanje do državnega kancelarja. V teh pismih izreka, kako hoče, da se vlada njegovo ljudstvo.